

Philip Barker: A tolmács és a többiek - tolmácsolás és fordítás a mai magyar filmiparban

Előadásomban betekintést szeretnék nyújtani a tolmács/fordító munkájába a mai magyar filmiparban, különös tekintettel a díjnyertes Bibliothèque Pascal című filmben való részvételemre, a forgatókönyv fordításától egészen az utómunkálatokig.

Kitérek a film interkulturális jellegére (mégpedig a különböző nyelvek, kultúrák és szubkultúrák találkozására), valamint a tolmács és fordítói munkára gyakorolt hatására. Ezen felül számos nem teljesen nyelvközpontú és talán meglepő problémát mutatok be, amely egyrészt a film cseppet sem délelőtti matinéba illő témaköre (emberkereskedelem, prostitúcióra kényszerített nők és gyerekek, halál stb.), másrészt pedig a kultúrák találkozása miatt különleges bánásmódot igényelt a súlyosabb problémák elkerülése végett. Itt nem az oroszok voltak a spájzban, hanem az angol tűzoltók a menzán, és nem német tisztok ütöttek tanyát az ebédlőben, hanem afrikai statiszták a büfés kocsinál.

Így a tolmács-fordítói munka nemcsak a tolmács intellektuális és nyelvi képességeit, hanem érzelmi intelligenciáját, interkulturális kompetenciáját és etikai alapú cselekvőképességét is bevonta. A tolmács, aki több szerepet és egyfajta pragmatista hozzáállást is felvállal, emiatt sokban hasonlít a klasszikus magyar vígjáték tizedesére, aki akár a jég hátán is képes megélni.